

פוסקים רי"ף לח ע"א

- 1 .....א. אפילו בשר חיה ועוף, אסור להעלותו על שלחן שאוכל עליו גבינה.
- 1 .....ב. אכסנאים, שאין מכירין זה את זה, מותר.
- 3 .....ג. בשר וגבינה שנגעו זה בזה, מותרים, אלא שצריך להדיח מקום נגיעתן.
- 4 .....ד. אין לשין עיסה בחלב, שמא יבוא לאכלה עם הבשר. ואם לש, כל הפת אסור, אפילו לאכלה לבדה.
- 6 .....ה. נפל חלב לתוך קדירה של בשר, טועמין החתיכה שנפל עליה החלב, אם אין בה טעם חלב, הכל מותר.
- 12 .....ו. כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב רותח, טועם העובד כוכבים הקדירה, אם אמר שיש בה טעם בשר, אסורה.

א. אפילו בשר חיה ועוף, אסור להעלותו על שלחן שאוכל עליו גבינה

טור יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פח

כל הבשר שאסור לאוכלו בחלב אפילו בשר חיה ועוף אסור להעלותו על השלחן שאוכל עליו גבינות שלא יבא לאוכלם יחד, אבל בשולחן שסודר עליו התבשיל מותר ליתן זה בצד זה. והא שאסור להעלותם על השולחן דוקא בשני בני אדם המכירין זה את זה, ואז אסור אפי' אם מקפידין זה על זה, אבל אכסנאין שאין מכירין זה את זה מותר.

בית יוסף יורה דעה סימן פח

א כל הבשר שאסור לאכלו בחלב אפילו בשר חיה ועוף אסור להעלותו על השלחן. ר"פ כל הבשר (קג): [כל הבשר] אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים, ואסור להעלותו עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים. ובמשנה שאחר זה (קד): באיזה שלחן אמרו? בשלחן שהוא אוכל אבל בשלחן שהוא סודר עליו את התבשיל נותן זה בצד זה ואינו חושש:

ב והא שאסור להעלותם על השלחן דוקא בשני בני אדם המכירים זה את זה וכו'. עד סוף הסימן נתבאר בטור אורח חיים סימן קע"ג:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פח

אפילו בשר חיה ועוף, אסור להעלותו על שלחן שאוכל עליו גבינה, שלא יבא לאכלם יחד. אבל בשלחן שסודר עליו התבשיל, מותר ליתן זה בצד זה.

ב. אכסנאים, שאין מכירין זה את זה, מותר.

בית יוסף או"ח סימן קע"ג

שני אכסנאין שאין מכירין זה את זה וכו'. משנה וגמרא בפרק כל הבשר (קז):

ומ"ש או שני אחים אפילו מקפידים זה על זה אסורים. שם בעיא דאיפשיטא ומשמע לי דאחים לאו דוקא אלא הוא הדין לאכסנאים המכירים זה את זה וכן נראה שהוא דעת רבינו שכתב בטור יורה דעה סימן פ"ח והא שאסור להעלותו על השלחן דוקא בשני בני אדם המכירים זה את זה ואז אסור אפילו אם מקפידים זה על זה:

ומ"ש עד שיעשו שום היכרא ביניהם. שם ולא אסרו אלא בתפיסה אחת תפיסה אחת סלקא דעתך אלא בכעין תפיסה אחת ופירשו התוספות (ד"ה כעין) והרא"ש (סי' כ) שאם יש דבר מפסיק בנתיים לא הוי כעין תפיסה אחת כי ההיא דפרק רבי ישמעאל (ע"ז נ.) גבי מרקוליס שאמר כאן בתפיסה אחת כאן בשתי תפיסות היכי דמי שתי תפיסות כגון דאיכא גובהה ביני וביני ולכך נוהגים עכשיו שנים שאוכלין על שולחן אחד זה בשר וזה גבינה שמניחין לחם או קנקן לעשות מחיצה ביניהם להיכרא או אוכל על מפה אחרת דהוי כעין שתי תפיסות. ויש מפרשים בתפיסה אחת שהם בהוצאה אחת כמו אחים שקנו אתרוג בתפוסת הבית בפרק יש נוחלין (בבא בתרא קלז:) ופריך תפיסה אחת סלקא דעתך מה לי הוצאה אחת מה לי שתי הוצאות אם מכירים זה את זה? ומשני כעין תפיסה אחת דהיינו שמכירים זה את זה. ולפירוש זה לא מצינו שהם מותרים על שולחן אחד מחמת הפסק שיש ביניהם ע"כ:

והרי"ף לא הזכיר הא דכעין תפיסה אחת ונראה שהוא היה מפרש כפירוש אחרון שכתבו התוספות והרא"ש וכן נראה שהוא דעת הרמב"ם (מאכ"א פ"ט הכ"א). והעולם נוהגים כדברי הפירוש הראשון לאכול זה בשר וזה גבינה על ידי הפסק שביניהם או על ידי שכל אחד אוכל במפה אחרת וגם רבינו ירוחם (נט"ו אות כח קלז ע"ג) כתב דראשון נראה עיקר וכן עמא דבר.

ורבינו אף על פי שכתב שני הפירושים בטור יורה דעה (שם) כאן לא כתב אלא הפירוש האי בלבד וגם מתוך דבריו שם נראה שפירוש זה עיקר שהפירוש האחר כתבו בלשון ויש אומרים משמע דסבירא ליה דלשון ראשון עיקר. וכן פסק הרשב"א בתורת הבית (הקצר ב"ג ש"ד פה:) וז"ל שני אנשים המכירים זה את זה שאסרנו אם היו עושים היכר ביניהם כגון שהיה אוכל זה במפה [וזה במפה] אחרת וכיוצא בזה מותר שאין אנו חוששין אלא שמא ישכחו ויתערבו זה עם זה והיכר זה מודיען ולפיכך מותר ע"כ:

כתבו הגהות אשירי בפרק כל הבשר (סי' כ) אהא דאוכלים זה בשר וזה גבינה על ידי הפסק לחם וכגון שאינם אוכלים מזה הלחם כגון שיש להם לחם אחר ע"כ. ונראה דהוא הדין לקנקן שמפסיקין בו שצריך שלא ישתו ממנו ומיהו יש לחלק ולומר דדוקא בלחם שכן דרך להניחו על השלחן ליכא היכרא אי (לא) אכלי מיניה אבל קנקן אם אין דרכן להניחו על השולחן והניחו עכשיו להפסיק אף על פי ששותין ממנו מינכרא מילתא ושפיר הוי הפסק: וכתבו עוד הגהות אשירי מנהג רבינו קלונימוס ורבינו יהודה שלא היו שותין [מכוס אחד] כשאוכלין בשר וגבינה (מכוס אחד) ואפילו מוחלקין על השולחן אבל איסורא ליכא אלא משום הרחקה היה עושה כך וצריך נמי מפה בפני זה ובפני זה עכ"ל:

כתבו התוספות בפרק כל הבשר (קה. ד"ה מים ראשונים) וא"ת מים אמצעיים כגון בין גבינה לבשר שהם לצורך מצוה יהיו טעונים ברכה וי"ל דאין זה כי אם הכשר אכילה כמו ניקור חלב ומליחת בשר. והרשב"א כתב בתורת הבית (ארוך ב"ו ש"ה ע"ג). טעם אחר לפי שאין זו מצוה קבועה שאילו ביום אוכל אפילו בלא רחיצה כשרואה שאין בידינו לכלוכי גבינה:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פח סעיף ב

הא דאסור להעלותו על השלחן, דווקא בשני בני אדם המכירים זה את זה, אפילו הם מקפידים זה על זה; אבל אכסנאים, שאין מכירין זה את זה, מותר. ואפילו המכירים, אם עשו שום היכר, כגון שכל אחד אוכל על מפה שלו, או אפילו אוכלים על מפה אחת ונותנים ביניהם פת להיכר, מותר. הגה: ודוקא שאין אוכלין מן הפת המונח ביניהם להיכר, אבל אם אוכלין ממנו, לא הוי היכר, דבלאו הכי הפת שאוכלין ממנו מונח על השלחן (ארוך והגהות אשיר"י). אבל אם נתנו ביניהם כלי ששותין ממנו, ובלאו הכי אין דרכו להיות על השלחן, הוי היכר אעפ"י ששותין מן הכלי (ב"י בא"ח סימן קע"ג). וכל שכן אם נתנו שם מנורה, או

שאר דברים שעל השלחן, דהוי היכר. ויהיו זהירים שלא לשתות מכלי אחד, משום שהמאכל נדבק בכלי (הג"ה אשיר"י ואו"ה). וכל שכן שלא יאכלו מפת אחת. וכן נוהגין ליחד כלי של מלח לכל אחד בפני עצמו, כי לפעמים טובלים במלח ונשארו שיורי מאכל במלח.

ג. בשר וגבינה שנגעו זה בזה, מותרים, אלא שצריך להדיח מקום נגיעתן

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה יז

הבשר לבדו מותר והחלב לבדו מותר ובהתערב שניהן על ידי בישול יאסרו שניהם, במה דברים אמורים שנתבשלו שניהם ביחד או שנפל חם לתוך חם או צונן לתוך חם, אבל אם נפל אחד משניהם והוא חם לתוך השני והוא צונן קולף הבשר כולו שנגע בו החלב ואוכל השאר, ואם נפל צונן לתוך צונן מדיח החתיכה ואוכלה, לפיכך מותר לצרור בשר וגבינה במטפחת אחת והוא שלא יגעו זה בזה ואם נגעו מדיח הבשר ומדיח הגבינה ואוכל.

בית יוסף יורה דעה סימן פט

ג (ב), ד כתב רבינו בסימן צ"א (קמג): צריך לזוהר שלא יגע בשר לח בלחם שאם יגע בו אסור לאכלו עם גבינה וכן אם יגע בו גבינה אסור לאכלו עם בשר. והכי איתא בירושלמי הדין דאכיל חוביץ ובעי למיכל קופר מבער פתיתין פירוש מי שאכל גבינה ורוצה לאכול בשר צריך לבער מעל השלחן שיורי פת שאכל עם הגבינה עכ"ל. והירושלמי הזה הוא בפסחים פרק אלו דברים (סוף הלכה ד).

וכתוב בהגהות אשיר"י (פכ"ה ס"י ז) בשם אור זרוע (ח"א ס"י תס סז): מצוה מן המובחר היכא שאכל גבינה ורוצה לאכול בשר צריך להעביר מעל השלחן הלחם וכל המאכל שעלו עם הגבינה על השלחן ואח"כ יביא בשר ויאכל:

וכתוב בתשובות (המיוחסות) להרמב"ן סימן קע"ב שאסור לאכול גבינה על מפה שאכלו בה בשר שאי אפשר שאין עליה כמה טיפי בשר ולא מחמת [מה] שנבלע בתוכה אני אומר שהבלוע אינו יוצא אלא ע"י דבר חם ואי משום הא היה אסור להניח עליו גבינה חמה אבל הצוננת לא אלא שאני אומר וכן אמת שלכלוכי בשר יש עליה שהרבה פעמים יש שנופלים עליה טיפי התבשיל וכן שמקנחים עליה סכין שחותכין בה הבשר וכל שהוא בעין כשמניחין עליה גבינה בין חמה בין צוננת נוגעים זה לזה לפחות והדחה מיהא בעי, וכדתנן (חולין קז): צורר אדם בשר וגבינה וכו' נהי דקליפה לא בעי הדחה מיהא בעי. ועוד שזה חמור יותר כי הרבה פעמים ידבקו לכלים הבשר בעצמו והגבינה בעצמה או בלחם אשר הוא אוכל ויאכל בשר וגבינה בתפיסה אחת, וזה דבר ברור. וכל שכן שאסור לחתוך גבינה ואפילו צוננת בסכין שרגילין לחתוך בשר. ולא עוד אלא אפילו הפת שאוכלים עם הגבינה אסור לחתוך בסכין שחותכין בה בשר לפי שלפעמים הסכינין שומנו של בשר קרוש עליהם וכשחותכים הפת נדבק בו כדאמרין (חולין קיא): צונן שחתכו בסכין [של בשר] מותר לאכלו בכותח. ואוקימנא בדטעים ליה וליכא טעם בשר כלל. ואפשר כי טעימת קפילא בעי, כדעת רש"י. ואמרין נמי (שם קיב). קישות ואבטיח גריר להו לבי פסקיה עכ"ל.

ובארחות חיים (ה' איסורי מאכלות ס"י סא) כתב דברים אלו בשם הרשב"א (שו"ת ח"א ס"י עו) ואחר כך כתב בשם בעל התרומה (ס"י ע, וריש ס"י עא) שרבינו שמשון היה מתיר בסכין של בשר לחתוך בו לחם ולאכול עם גבינה משום דהוי נ"ט בר נ"ט אבל לחתוך בה גבינה ודאי אסור אם לא נעצה בקרקע עשר פעמים או שפשפה באבן רך או בפחם ומיהו בלא קינוח אפילו לחם אסור מפני שמנונית שעליו. ומעשה בא לפני ה"ר שמשון שחתכה שפחתו בסכין של בשר גבינה של גוים שהוחמה אצל האש ואמר הרב שהסכין כשר ואין צריך אלא הדחה כדין צונן דהאי נמי כצונן דמי כיון דאין יד סולדת בו עכ"ל: כתב רש"י בפרק כל הבשר (קז: ד"ה דטריד) על שמש המשמש בסעודה אף על פי שנוגע בסעודה לא איכפת לן שלא הצריכו נטילה אלא לאוכלין לא לנוגעין:

בית יוסף יורה דעה סימן צא אות א ד"ה בשר וגבינה

א בשר וגבינה שנגעו זה בזה מותר אלא שצריך להדיח מקום נגיעתן ומותר לצור אותם במטפחת אחת. בפרק כל הבשר (קז): תנן צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת ובלבד שלא יהו נוגעים זה בזה ובגמרא וכי נגע זה בזה מאי הוי צונן בצונן הוא אמר אביי נהי דקליפה לא בעי הדחה מי לא בעי:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צא סעיף א

בשר וגבינה שנגעו זה בזה, מותרים, אלא שצריך להדיח מקום נגיעתן. ומותר לצור אותם במטפחת אחת, ולא חיישינן שמא יגעו זה בזה.

ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צא סעיף א

א (פמ"ג) אלא שצריך להדיח כו'. וכ' הב"ח דדוקא כשהאחד מהן לח אבל אם שניהם יבשים אפילו הדחה א"צ:

פתחי תשובה על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צא סעיף א

(א) להדיח. עבה"ט בשם הב"ח ומיהו דבר חריף אפילו יבש כצונן לח דמי ובעי הדחה כמ"ש בסעיף ה' ואם הם יבשים כו' כ"כ הפמ"ג והחוות דעת והאי הדחה היינו הדחה בעלמא בלא שפשוף אבל היתר שנגע באיסור שמן בעי שפשוף עד שידע באומד הדעת שסר ממנו השמנונית. כ"נ דעת הפמ"ג בש"ד (ועמ"ש בסק"ג).
אך הח"ד כתב דדוקא דסכינא ושמנונית בעי שפשוף כגון שחתך בשר בסכין שחתך בו חלב אבל דוחקא בלא שמנונית או שמנונית בלא דוחקא סגי בהדחה בעלמא.
ועיין בתשובת בית אפרים הי"ד סימן כ"ט שדעתו ג"כ דשמנונית בלא דוחקא סגי בהדחה בעלמא אך כתב דדוקא בחלב שלא נמחה במים. אבל חלב שנמחה במים כתב הרשב"א שנדבק ביותר ובעי שפשוף גדול ולהכי לעיל בסי' ס"ד אוסר להדיח בכלי שמדיח בו חלבים אף על גב דליכא דוחקא. וכתב עוד דחלב מהותך או חמאה שנפל ע"ג בשר צונן ונקרש ונתייבש שם צריך שפשוף גדול ע"ש. ודבר רך כגון קישואין דסי' צ"ו סעיף ה' וכיוצא בו בעי גרידה. ודבר דא"א כלל בהדחה כגון מים ע"י בס"ק שאח"ז מה דינו. ואם נמלח או נצלה בלא הדחה שנבלע המשהו שע"פ כדי קליפה אפ"ה מותר בלא קליפה וכן באיסור משהו מותר אפי' בדבר לח דא"א כלל בהדחי עח"ד:

ד. אין לשין עיסה בחלב, שמא יבוא לאכלה עם הבשר. ואם לש, כל הפת אסור, אפילו לאכלה לבדה.

בית יוסף יורה דעה סימן צז אות א (א) ד"ה אין לשין

א (א) אין לשין העיסה בחלב. ברייתא פרק כל שעה (פסחים לו). ובתר הכי אסיקנא דאי עבדינהו כעין תורא שפיר דמי והביאו זה הרי"ף והרא"ש (סי' כא) בפרק כ"ה (קז):
ועל כעין תורא פירש רש"י מעט כעין של שור מותר ללוש דאכיל ליה מיד בבת אחת, ולא משהי ליה דלינשי שנילוש בחלב.

והפירוש שכתב רבינו בשם הרי"ף (לא מצאתי לו ז"ל שכתב כן אבל) [בדק הבית] כתב בפרק כל הבשר (לח). ומסקנא דאי שני בהו ועבדינהו כעין תורא שרי [עד כאן]. [וכן] הרמב"ם כתבו בפרק ט' מהלכות מאכלות אסורות (הכ"ב) וזה לשונו ואם שינה בצורת הפת עד שתהא ניכרת שלא יאכל בה בשר הרי זה מותר.

והרשב"א (תוה"ק ב"ג ש"ד פו.) כתב **ואם שינה בצורת הפת ועשה כעכין קטנים** כעין השור מותרת שהרואה יודע שלא שינו צורתו אלא להיכר בעלמא וישאל ויאמרו לו.

וכתוב **בהגהות שערי דורא** (סי' ס ס"ק ב) בשם מהרא"י ז"ל **דהני תרי פירושי אליבא דהלכתא** סליקו דתרווייהו סברות יפות הן. וכתוב עוד בהגהות שערי דורא (סי' לה ס"ק ו) היתר פשוט שאותם **לחמים שעושין לכבוד שבת לחם משנה אופין אותם עם הפשטיד"א לכתחלה משום דדבר מועט הוא ונאכל מהר בשבת** והוי כעין תורא :

א (ב) וכתוב בהגהות אשיר"י פרק בתרא דע"ז (סי' ח) אף על גב דריחא מילתא היא שרי לן לכתחלה לאפות פשטיד"א שלנו שהן מכוסות למעלה בתנור עם הפת שהתנורים שלנו גדולים הם. ומיהו אם זב שומן הבשר חוץ לפשטיד"א ונבלע בתנור אף על פי שהפת רחוקה מן הפשטיד"א אסור לאכלה אפילו במלח. והואיל וכן טוב לזוהר שלא לאפות שום טפילות עם הפת בתנור דילמא זב השומן ולא אדעתיה. **אלא יאפה הפשטיד"א ויסיק התנור ויאפה הפת עכ"ל** : וכתוב על זה בהגהות שערי דורא (סי' לה ס"ק ו) אף על גב דרגילים האידנא כל הטפילות במחבת מכל מקום חוששין ויש שמקילין ומשימין הפשטיד"א בפי התנור ממש ע"כ :

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צז סעיף א

אין לשין עיסה בחלב, שמא יבוא לאכלה עם הבשר. ואם לש, כל הפת אסור, אפילו לאכלה לבדה. ואם היה דבר מועט **כדי אכילה בבת אחת, או ששינה צורת הפת שתהא ניכרת שלא יאכל בה בשר**, מותר. כיוצא בו, אין אופין פת בתנור שטחו באליה, ואם אפאו דינו כעיסה שנילושה בחלב. הגה: ולכן נוהגין ללוש פת עם חלב בחג השבועות, גם בשומן לכבוד שבת, כי כל זה מחשב כדבר מועט, גם כי צורתן משונה משאר פת. וכ"ש פלאד"ן או פשטיד"א, דמותרין (הגהות ש"ד). ואין לאפות שום פת עם פלאד"ן או פשטיד"א בתנור, דחיישינן שמא יזוב מן השומן על הפת. ואם זב תחתיו, דינו כאלו נילוש עמו (ב"י בשם הגהות אשיר"י) ונוהגין לשום הטפילה בפי התנור (ב"י בשם הגהות ש"ד). ואפילו הוא במחבת, נוהגין להחמיר לכתחלה.

ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צז סעיף א

א (פמ"ג) אפילו לאכלה לבדה. גזירה שמא יאכלנה עם בשר :

ב (פמ"ג) ואין לאפות כו'. פי' **לכתחלה** אין לאפות שום פת עם פלאד"ן או פשטיד"א בתנור אפילו רחב ואינו משופע, דחיישי' שמא יזוב ממנו אל הפת, אבל **בדיעבד** אם אין התנור משופע או שהפת למעלה מן הפשטיד"א **לא מחזקינן איסורא** דשמא זב כיון דאפילו זב לא זב תחת הפת עצמו. אבל אי חזינן דזב מן הפשטיד"א לחוץ אפילו אינו זב תחת הפת עצמו אלא הפת רחוק מן הפשטיד"א הפת אסור אף דיעבד. וכדאיתא בהגה"א והגהת ש"ד והגהת או"ה כלל ל"ט בשם א"ז כל זה מוכח בת"ח כלל ל"ו ד"ט ע"ש ובסימני ת"ח. ודו"ק וטעם לדבר נ"ל משום דמספקא לן אי בישול מפעפע בכל הכלי או לא וכמ"ש בסי' צ"ב ס"ק ט"ז והלכך **היכא דלא חזינן דזב איכא ספק ספיקא זב או לא זב ואת"ל זב שמא לא פעפע בכולו אבל כשהתנור משופע מסתמא זב תחת הפת עצמו וכן כשחזינן דזב ליכא אלא חדא ספיקא כנ"ל**. ודוק ואף על גב דבהגהת או"ה שם כי בשם א"ז דבלא ראה דזב איכא בלאו הכי ספק ספיקא זב או לא ואת"ל זב שמא לא יאכלו עם חלב עכ"ל. שמא לא חשיב האי דשמא לא יאכלו עם חלב להרב ספיקא כלל כיון דהרגילות הוא לאכול פת עם כל מיני אוכלים קרוב הדבר לאכלו ג"כ עם חלב. ולפי"ז מ"ש הרב בהג"ה כאן ואם זב תחתיו ר"ל זב תחת הפשטיד"א אפי' רחוק מן הפת וכן מוכרח לפרש לשון זה שהביא בת"ח שם בשם הגהת או"ה ע"ש ודוק והבית חדש כתב וז"ל ודלא כמ"ש בהג"ה ע"ש דלא נאסר הפת אלא כשזב תחתיו ממש והבין כך מהגה"א הביאו ב"י ולא דק עכ"ל ולא עיין בת"ח כי המעיין שם יראה שהרב מביא בשם הגה"א בהדיא להפך דאפי' אינו זב תחת הפת אסור וכ"פ בסימני ת"ח שם ומוכח שם דעת הרב כאשר כתבתי :

ה. נפל חלב לתוך קדירה של בשר, טועמין החתיכה שנפל עליה החלב, אם אין בה טעם חלב, הכל מותר.

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה ח

בשר שנפל לתוך החלב או חלב שנפל לתוך הבשר ונתבשל עמו שיעורו בנותן טעם, כיצד חתיכה של בשר שנפלה לקדרה רותחת של חלב, טועם הנכרי את הקדרה אם אמר שיש בה טעם בשר אסורה, ואם לאו מותרת, ואותה חתיכה אסורה, במה דברים אמורים שקדם והוציא את החתיכה קודם שתפלוט חלב שבלעה, אבל אם לא סלק משערים אותה בששים מפני שהחלב שנבלע בה ונאסר יצא ונתערב עם שאר החלב.

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה י

במה דברים אמורים בשלא נער את הקדרה בתחלה כשנפל החלב אלא לבסוף ולא כסה, אבל אם נער מתחלה ועד סוף או שכסה משעת נפילה עד סוף הרי זה בנותן טעם, וכן אם נפל חלב לתוך המרק או לכל החתיכות ולא נודע לאי זה חתיכה נפל, נוער את הקדרה כולה עד שתשוב ויתערב הכל אם יש בקדרה כולה טעם חלב אסורה ואם לאו מותרת, אם לא נמצא נכרי שיטעום ונסמוך עליו משערים בששים בין בשר לתוך חלב בין חלב לתוך בשר אחד מששים מותר פחות בששים אסור. +/השגת הראב"ד/ לתוך המרק וכו'. כתב הראב"ד ז"ל /א"א/ אנו אומרים שלא שמענו כל החתיכה נעשית נבלה אלא לדעת ר' יהודה דמחמיר מין במינו אבל לרבנן לא ולדברי הכל אם לא ניער כלל אין שאר החתיכות נאסרות ומתניתין הכי משמע טיפת חלב שנפלה ע"ג חתיכה ויש בה בני"ט באותה חתיכה אסור ניער את הקדרה אם יש בני"ט בכל הקדרה כל הקדרה אסורה למה לי ניער את הקדרה והלא החתיכה קבלה טעם חלב ונעשית נבלה בלא ניעור הרי יוצאת מאותה חתיכה רוטב ושאר חתיכות והוא רוטב נבילה אלא ש"מ דבעינן שיצא מן החלב האסור לחתיכות והוא חלב נבילה שקיבל טעם הבשר ואם יש באותו חלב כדי ליתן טעם בכל החתיכות אסורות לרבנן ולר"י נמי אף על גב דאמר חתיכה עצמה נעשית נבלה הא אמרינן בגמרא נראין דברי ר"י בשלא ניער והוינן בה מאי לא ניער אי לימא לא ניער כלל מיבלע בלע ולא פליט אלמא אף על גב דאמרינן חתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל שאר החתיכות במשהו לא אמרו אלא בשניער והוא תימה שהרי יוצא מן החתיכה רוטב בלא שום ניעור ואם היא נבלה מה צורך לניעור שיצא משם חלב, עכ"ל. +

בית יוסף יורה דעה סימן צב אות ב ד"ה טיפת חלב

ב טיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר שבקדרה אם יש בה ששים לבטל החלב מותרת וכו'. פרק כל הבשר (שם) תנן טיפת חלב שנפלה על החתיכה אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה אסור ניער את הקדרה אם יש בה בנותן טעם באותה קדרה אסור. ופירש רש"י טיפת חלב שנפלה על החתיכה. בתוך הקדרה על אחת מן החתיכות ולא הגיס הקדרה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה בלבד: אם יש בנותן טעם באותה חתיכה. כלומר שאין באותה חתיכה לבדה ששים לבטל הטיפה מיד נאסרה החתיכה ובשאר חתיכות דקדרה לא איירי תנא דמתניתין ובגמרא פליגי בה אם חוזרת אותה החתיכה ואוסרתן או לאו: ניער את הקדרה. הגיס בה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נתערבה הטיפה בכולן: אם יש בה בנותן טעם באותה קדרה. כלומר אין כח בטיפה לאסור את כולן אא"כ יש בנותן טעם ליתן בכל הקדרה. והתוספות (קח. ד"ה טיפת) כתבו טיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר אם יש בנותן טעם באותה חתיכה נאסרת כשהחתיכה כולה חוץ לרוטב איירי כדאמרינן בפרק גיד הנשה (צו: ד"ה אם יש) ולכך משערים באותה חתיכה לבטל הטיפה ולא בשאר חתיכות משום דחלב מפעפע על כל החתיכה ואין מפעפע מחתיכה

לחברתה אלא ע"י נייער וכיסוי כדאמרין בגמרא עכ"ל. ובפרק ג"ה (ק.) אהא דאמרין בחתיכת נבלה אינה אוסרת עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות אוקי **רב אמורא עליה ודרש כיון שנתן טעם בחתיכה חתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה** ופירש רש"י כיון שנתנה טעם בחתיכה אחת שהיתה בצדה תמיד או שנתבשלה תחלה עמה קודם שיתן שאר החתיכות בקדרה ולא היה בזו ששים באיסור ונתנה הנבלה טעם בה ואח"כ נתן שאר החתיכות בקדרה. וכתבו **התוספות** (ד"ה חתיכה) קשה לפירושו דאם כן גם הרוטב שהיה באותה שעה נאסר מתחלה ע"י טעם הנבלה ובסמוך משמע דמבטלין לחתיכות ע"י רוטב דהוי שאינו מינו והלא הרוטב נאסר מתחלה ונעשה נבלה ואוסר כל הרוטב אח"כ מפני שהוא מינו. אלא י"ל דמיירי כגון שיש **חתיכה של היתר [כולה] חוץ לרוטב וחתיכת נבלה מונחת עליה חוץ לרוטב** ונעשית חתיכת היתר נבלה לפי שבולעת טעם נבלה דאין בה ששים לבטל הטעם ואח"כ כשמנער הקדרה אוסרת כל החתיכות מפני שהם מינה עכ"ל.

וכתבו עוד בפרק ג"ה (צו: ד"ה אם יש) אמתניתין דירך שנתבשל בה גיד הנשה **דלר"י נראה דכשהחתיכה שנפל האיסור עליה מקצתה תוך הרוטב לא בעינן נייער וכיסה**. והתם מיירי כשהחתיכה כולה חוץ לרוטב דאז אין מתפשט אלא בנייער וכיסה ולמה שכתבו כאן כווננו במה שכתבו בפרק כל הברש (קח. ד"ה טיפת) כשהחתיכה כולה חוץ לרוטב איירי כדאמרין בפג"ה ונתבארו דברי רבינו במ"ש בשם ר"י.

אבל מ"ש רש"י אינו מבואר כל כך. אלא שיש ללמוד כן מדפירש כיון שנתנה טעם בחתיכה אחת שהיתה בצדה תמיד ומסתמא קצתה מונחת ברוטב שהרי לא הצריך שתהא מונחת ע"ג חתיכה אחרת שהיא חוץ לרוטב וקאמר חתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות ואם איתא דע"י שקצתה מונחת ברוטב מצטרף הכל לבטל האיסור לא היה לו לייחד חתיכה זו משאר חתיכות הילכך משמע דס"ל לרש"י שאף על פי שקצת החתיכה מונחת ברוטב מאחר שהאיסור לא נגע אלא בקצתה שחוץ לרוטב אין הכל מצטרף לבטל האיסור. וכ"כ התוספות בפרק גיד הנשה (צו: שם) אמתניתין דירך שנתבשל בה גיד הנשה שממה שפירש רש"י (קח: ד"ה נייער) גבי נייער וכיסה משמע שר"ל שאפילו החתיכה שנפלה הטיפה עליה מקצתה בתוך הרוטב אי לא נייער וכיסה אין מסייעין הרוטב והחתיכות אחרות לבטלה עכ"ל:

[בדק הבית] וכתב רבינו ירוחם (נט"ו אות כח קלז ע"ג) **שנדברי רש"י עיקר עיין בסימן רכ"ח**.

כתב רבינו ירוחם (שם סוע"ג) כזית בשר שנפל לתוך יורה רותחת של חלב בשר אסור וחלב מותר אם יש בחלב ששים לבטל הנפלט מהבשר אף על פי שאין בו לבטל כל הכזית עכ"ל. ואין דבריו נכונים מדאמרין בגמרא (חולין צו:): בכוליה משערינן דאי במאי דנפק מיניה מי ידעינן כמה נפק מיניה [עד כאן]:

ומיהו כשכולה בתוך הרוטב משמע ודאי דמודה רש"י שהכל מצטרף לבטל אבל הגהות מיימוניות כתבו בפ"ט (דפוס קושטא ה"ט) בשם ספר המצות גדול (לאוין קמ וקמא נא:): **מתוך פירוש רש"י** משמע שאפילו היתה החתיכה בתוך הרוטב כשנפלה הטיפה עליה אם לא נייער וכיסה אין הרוטב מסייע לבטל טעם הטיפה עכ"ל. משמע מדבריו שאף על פי שכולה בתוך הרוטב רק שפניה העליונים מגולים אין הכל מצטרף שאילו היתה משוקעת כולה בתוך הרוטב מאחר שהרוטב צף עליה פשיטא דטיפת חלב הנופלת מתערבת עם כל הרוטב.

וסמ"ג נראה שהוא מסכים לסברת התוספות.

והראב"ד בהשגות (מאכ"א פ"ט ה"י) כתב על דברי רבנן ורבי יהודה לד"ה אם לא נייער כלל אין שאר חתיכות נאסרות אף על פי שאין בהם ששים כנגדה ואף על פי שבלא נייער יוצא מאותה חתיכה רוטב לשאר חתיכות והוא רוטב נבלה לא אסרינן להו משום דבעינן שיצא מן החלב האסור לחתיכות.

וכתב הרב המגיד (שם וה"ח) שאפשר שאף כן דעת הרמב"ם (שם ה"ט ו"י) שכתב שאם יש בחתיכה טעם חלב משערינן בכולה במה דברים אמורים בשלא נייער הקדרה בתחלה אלא בסוף הנה שהזכיר נייער בסוף וכפשט הסוגיא דאמרין

מאי לא ניער ולא כיסה אילימא לא ניער כלל ולא כיסה כלל מיבלע בלע מיפלט לא פליט וזה דעת קצת מפרשים ע"כ וכ"כ הרשב"א בתורת הבית (הארוך ב"ד ש"א ח:) **ונראה מדבריו שם דכשאין חתיכה זו נוגעת בחתיכות אחרות אלא ביבש מיירי אבל אם היתה נוגעת בחבירתה ע"י רוטב אפילו לא ניער ולא כיסה נמי:**

ודע שזה שכתב רבינו אם יש בה ששים לבטל החלב מותרת ואם לאו אסורה. אינו אלא לדברי הסוברים דטעימת קפילא אינו מתיר אלא בדאיכא ששים אבל דעת רוב הפוסקים שסוברים דטעימת קפילא מתיר אף על גב דליכא ששים כמו שיתבאר בסימן צ"ח (קנד:) וכן כתב הרמב"ם בפ"ט (מאכ"א ה"ט) נפל חלב לתוך הקדרה של בשר טועמין את החתיכה שנפל עליה חלב אם אין בה טעם חלב הכל מותר:

ודוקא בשלא ניער הקדרה מיד כשנפל החלב וגם לא כיסה אותה מיד אבל אם מיד כשנפל החלב על (הקדרה) [החתיכה] ניער הקדרה או כיסה אותה הכל מצטרף לבטל החלב. דין הניעור מפורש במשנה (קח.) שכתבתי ודין הכיסוי מפורש בברייתא בגמרא (שם:) שהוא שוה לדין הניעור ופירש רש"י (שם ד"ה ניער) המנער את הקדרה מתפשט הטעם בכולה וכן המכסה אותה מפני שמי השולים עולים עד הפה ויורדין:

כתב מהר"ר יעקב ן' חביב ז"ל מתוך דברי הר"ן (מג. ד"ה תנן) יתבאר לך שמ"ש רבינו יעקב ודוקא בשלא ניער הקדרה וכו' הוא נקשר עם פירוש רש"י ואינו מוסב גם על פירוש ר"י כי לדעת ר"י אין צורך לניעור הקדרה אלא שתהיה קצתה ברוטב אבל לפירוש רש"י אף על פי שמקצתה ברוטב אין הכל מצטרף עד שינער הקדרה כי אותו הניעור מוליך הטיפה בכל הקדרה ומסייע כל מה שבתוכה לבטל הטיפה וכן כאשר כיסה הקדרה עולות הרתיחות משוליה לפיה ומוליכות הטיפה בכל הקדרה ואפשר שיחזור גם על פירוש ר"י שגם כאשר תהיה החתיכה חוץ לרוטב די בשכיסה הקדרה לערב הכל אף על פי שלא תכנס זאת החתיכה ברוטב כלל וכ"ש בניעור עכ"ל:

כתב **הרמב"ם (מאכ"א פ"ט ה"י) אבל אם ניער מתחלה ועד סוף** וכו' ונראה שאין צריך רק שינער או יכסה מיד בשעת נפילה ואפילו פסק אח"כ כו'. נ"ל שטעמו של הרמב"ם מדאמרינן בגמרא מכלל דרבי יהודה סבר כי ניער מתחלה ועד סוף וכיסה מתחלה ועד סוף אסור. אמאי? הא לא בלע כלל. אימור לא ניער יפה יפה ולא כיסה יפה יפה. ומדאמרינן ניער מתחלה ועד סוף וכיסה מתחלה ועד סוף משמע להרמב"ם דוקא בכהאי גוונא שרו רבנן, אבל **בניער וכיסה בתחלה ולא בסוף לא.**

ומהר"י ן' חביב כתב וז"ל כאשר נעמוד על כוונת הרמב"ם אין מקום לקושיית רבינו יעקב כנגד דבריו וכאשר נביט אל התחלת לשונו (שם ה"ט) כוונתו מבוארת וז"ל נפל חלב לתוך (חתיכה) [קדרה] של בשר טועמין את החתיכה שנפל עליה חלב וכו' עד הרי זה בנותן טעם וכל מעיין בלשון זה ישפוט בצדק שאם מיד בעת הנפילה ניער או כיסה הקדרה שמצטרף בכולה והרי היא בנותן טעם ר"ל אם הטיפה הזאת נותנת טעם בכל הקדרה אוסרת ואם אין בה כדי ליתן טעם בכולה מותרת **אף על פי שיש בה כדי ליתן טעם בחתיכה לבדה** שכיון שניער מיד בעת נפילה באותה שעה נעשה כל מה שבקדרה דבר אחד מחובר. ומה שהזכיר הרמב"ם ניער מתחלה ועד סוף היה מוכרח להמשיך הלשון שאמר בתחילת דבריו במה דברים אמורים בשלא ניער בתחלה אלא לבסוף כי בזאת החלוקה מן ההכרח להזכיר ניעור לבסוף כפי סוגיית הגמרא וכפי פירוש המפרשים אשר הרמב"ם הלך לדרכם והוא זה טיפת חלב שנפלה על חתיכה שבקדרה ולא ניער ולא כסה מיד בעת הנפילה הרי זאת החתיכה כדבר נפרד בפני עצמו ובה לבדה משערינן ואם אין בחתיכה ששים כנגד הטיפה נעשית כל החתיכה כנבלה והיא חוזרת ואוסרת כל הקדרה אם אין בכולה ששים כנגד כל החתיכה. וזה יצדק בתנאי שאחר שכבר נאסרה זאת החתיכה ניער או כיסה כדי לחבר את כל הקדרה להיות אחד שאם לא ניער למה יאסר כל מה שבקדרה הלא כמו שחשבנוה לזאת החתיכה כדבר נפרד לאסרה ולא סייעוה שאר החתיכות לבטל את הטיפה כן ראוי לחשבה כדבר נפרד משאר החתיכות ולא יהא בה כח לאסור את כולן. **ודי אם נאסור כדי קליפה או נטילה בחתיכה הנוגעת בה.** משא"כ אם ניער הקדרה או כיסה אחר שנאסרה החתיכה כי אז בודאי זה הניעור או

כיסוי הוא סיבת הצטרפות כל הקדרה וכל החתיכות ומרק שבה קבלו טעמה וצריך **שיהא בכל הקדרה ששים לבטל כל החתיכה** ולזה הוצרך הרמב"ם לומר בתחלת דבריו במה דברים אמורים בשלא ניער את הקדרה בתחלה אלא לבסוף ועל יסוד זה סיים לשונו וכשבא לחדש חלוקת היתר הוצרך לו להניח ניעור בתחלה ולזה אמר אבל אם ניער מתחלה ועד סוף וכונתו מבוארת שאינו מחייב **ניעור בתחלה ובסוף אלא ניעור בתחלה בלבד**. ואם הזכיר ועד סוף היה מהמשך לשון החלוקה הראשונה שבה הוכרח להזכיר ניעור לבסוף מהטעם שפירשתי כן נראה לי להשיב בעד הרמב"ם תשובה אמיתית ובסמ"ג (לאוין קמא נא:) תמצא סיוע לדברי. וגם אשיב בעדו שדבריו מובנים ביושר ובתמים.

במה שאמר רבינו יעקב כנגדו ואיני מבין דבריו וכו' והוא פשוט גם כן כשנעיין המשך לשונו והוא זה סמוך למ"ש הרי זה בנותן טעם אמר וכן אם נפל חלב לתוך המרק או לכל החתיכות נוער וכו' ואין כוונתו בזה לומר שאם יש שהות קצת אחר הנפילה שינער אח"כ כי זה לא יועיל בודאי, **אבל כוונתו שמייד כשראה נפילת הטיפה לקדרה ולא השגיח על איזו חתיכה נפלה ימהר לנער או לכסות מיד**. ובזה תצטרף כל מה שבקדרה כיון שלא ידע מקום הטיפה איו וזה הכרח כפי דקדוק לשון וכן אם נפל חלב וכו' שיוורה שהיא חלוקה שוה בקירוב למה שכבר הזכיר אבל אם ניער מתחלה וכו' ובזה נשיב קושיא אחרת שיקשה לכאורה נגד לשון הרמב"ם במה שכתב נוער את הקדרה **והלא אין מבטלין איסור לכתחלה ובמה שכתבתי נסתלקה קושיא זו עכ"ל**:

וכתב עוד הרמב"ם (פ"ט ה"י) נפל חלב בתוך המרק או לכל החתיכות וכו' ואיני מבין דבריו שאם החתיכות כולן בתוך הרוטב מה צריך לנער וכו'. לפי דברי רבינו דעדיפא מינה ה"ל לאתמוהי עליה כשנפלה בתוך המרק עצמו מה צורך לנער אלא משום דבנפל לחתיכות איכא לאתמוהי עליה בתרי גווני נקטה וממילא משמע דכי היכי דמתמה באם החתיכות בתוך הרוטב מה צריך לנער הכי נמי איכא לאתמוהי בנפל לתוך המרק **וטעמא דהרמב"ם נ"ל שאף על פי שנפל בתוך המרק צריך לנער כדי שיתערב יפה** וכ"ש כשנפל לחתיכות שבתוך המרק שהוא צריך לנער דהא חזינן דאפילו בניער מתחלה ועד סוף חייש רבי יהודה שמא לא עירב יפה יפה על גב דרבנן פליגי עליה מ"מ מודי דצריך לעשות בענין שיתערב יפה יפה:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צב סעיף ב

נפל חלב לתוך קדירה של בשר, טועמין החתיכה שנפל עליה החלב, אם אין בה טעם חלב, הכל מותר. ואם יש בחתיכה מטעימת חלב, נאסרה אותה חתיכה. (ולדידן דאין סומכים אעובד כוכבים, בעינן ששים בחתיכה, ואם לאו כולה אסורה). ומשערין בכולה, אם היה בכל מה שיש בקדירה מהחתיכות והירק והמרק והתבלין כדי שתהא חתיכה זו אחד מששים מהכל, החתיכה אסורה והשאר מותר. במה דברים אמורים, בשלא ניער הקדירה בתחלה כשנפל החלב, אלא לבסוף, ולא כיסה. **אבל אם ניער מתחלה ועד סוף**, או שכיסה משעת נפילה ועד סוף, הכל מצטרף לבטל טעם החלב. הגה: וכן אם לא ניער כלל, לא בתחלה ולא בסוף, ולא כיסה כלל, **אם יש ס' בקדירה נגד טיפת חלב שנפל, אינו אסור רק החתיכה לבד**, ושאר הקדירה מותר (בית יוסף בשם הראב"ד והמגיד משנה בשם הרמב"ם). **וכן אם ניער בתחלה או כיסה מיד, אף על גב דלא ניער ולא כיסה לבסוף, כל הקדירה מצטרף, והוא שניער וכיסה מיד שנפל שם האיסור (טור וב"י בשם ר"י חביב)**. וכן אם נפל לתוך המרק או לחתיכות, **ולא נודע לאיזו חתיכה נפל, נוער את הקדירה כולה עד שישוב ויתערב הכל**, אם יש בקדירה כולה טעם חלב, אסורה. ואם לאו, מותרת. ואם לא נמצא עובד כוכבים שיטעום ונסמך עליו, משערים בששים (עכ"ל רמב"ם). הגה: **ויש חולקין וסבירא להו דאינו מועיל מה שנוער הקדירה, אם לא שניער מיד שנפל האיסור (טור)**. והכי נהוג.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות תערובות סימן קה סעיף ד

במה דברים אמורים, כשנפל לתוך התבשיל, מפני שהרוטב מוליך פליטת האיסור ומערבו בכל התבשיל. אבל איסור, בין חס בין קר, שנפל על הצלי שאצל האש, אינו אוסר אלא כדי נטילה, שהוא כעובי רוחב אצבע. לפיכך ירך שצלאו בגידו, או חתיכת איסור שצלאה עם חתיכת היתר ונוגע זה בזה, צריך להסיר כדי נטילה סביב הגיד וכן מן החתיכה מקום שנגעה בחתיכת איסור. **וכן אם נפל איסור על חתיכה שבקדרה שהיא חוץ לרוטב, ולא ניער הקדרה ולא כיסה אותה, אינו אוסר אלא כדי נטילה. אבל אם היא ברוטב, לרש"י (כולה ולר"י) אפילו מקצתה, או אפילו כולה חוץ לרוטב וניער או כיסה הקדרה, הרוטב מפעפע הטעם ומערבו ונכנס בכולו.**

ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צב סעיף ב

ג (פמ"ג) נפל חלב כו'. עד סוף הסעיף הוא לשון הרמב"ם פ"ט מהמ"א וביאור הדברים דכשנפל על חתיכה א' אין השאר שבקדירה מצטרף לבטל החלב אלא צריך שיהא בחתיכה עצמה ששים לבטל הטעם וכשאינן בחתיכה עצמה ששים הרי נעשית החתיכה נבילה וכשמנער אח"כ ונכנסה החתיכה בכלל שאר הקדירה אוסרת שוב שאר הדברים שבקדירה עד ששים נגד החתיכה. אבל ניער מיד בשעת נפילת הטיפה הרי נכנסה החתיכה מיד בכלל הקדרה וכל הקדרה מצטרף ואינו אוסר אח"כ /אא"כ/ אין ששים בקדירה ובחתיכה נגד החלב. וכן בכיסה. והא דכתבו ה"ט"ו לקמן סי' ק"ה ס"ד דאם הוא כולו חוץ לרוטב אינו אוסר אלא כדי נטילה לר"י, ולרש"י אפילו מקצתו תוך הרוטב?

תירוץ 1: אפשר דשאני חלב (בפתח) דהוי איסור שמן שהרי יש בה שמנונית של חמאה ונבלע בכל החתיכה כדאיתא בש"ס פג"ה. ומוסכם מכל הפוסקים לקמן סי' ק"ה ס"ה דאיסור שמן מפעפע בכל החתיכה וכן תירץ בד"מ סימן ק"ה והיינו דכתבו ה"ט"ו ר"ס ע"ו דדם שנטף על הצלי שאצל האש אינו אוסר אלא בכדי נטילה עכ"ל דדם לאו איסור שמן הוא כדמוכח בכמה דוכתי.

תירוץ 2: א"נ יש לחלק כמ"ש הר"ן ס"פ כ"ה וז"ל ה"מ בחום של צלי וכיוצא בו אבל חתיכה זו כיון שעומדת בקדירה מתוך שיש בה הבל ולחלוחית החלב מתפשט בכולה אף על פי שהיא חוץ לרוטב עכ"ל. ע"ש ולקמן סי' ק"ה אף על גב דמיירי נמי בקדירה י"ל דהתם מיירי באיסור גוש דאינו צלול דודאי אינו מתפשט בכל החתיכה אלא ע"י רוטב. וכן חילק מהרש"ל ומביאו הדרישה.

ולחילוק ראשון קשה דמשמע מדברי הרשב"א בתה"א (דף צ"ט ע"ב) והר"ן שם דחלב לא חשיב איסור שמן ע"ש והכי מוכח נמי מדברי ה"ט"ו סי' ק"ה ס"ז דפסקו דאיסור כחוש אינו מפעפע מחתיכה לחתיכה בלא רוטב ואיסור שמן מפעפע כהרשב"א. והרשב"א יליף לה מחלב דהכא דאינו מפעפע מחתיכה לחתיכה בלא רוטב אלמא דס"ל דחלב איסור כחוש הוא וק"ל.

תירוץ 3: עי"ל דכאן מיירי שחתיכת הבשר הוא שמן כמ"ש ה"ט"ו בסימן ק"ה ס"ה.

ועוד הארכתני בזה בספרי גם השגתי שם על הבי"ח שכי' בסי' ק"ה ס"ה על הרב ושאר ליה מריה בדברים שאינם נכונים ואינם ענין לדברי הרב כלל ע"ש וכאן קצרתי כיון דאנן משערים לעולם בששים כדלקמן בסי' ק"ה וע"ש ובמ"ש שם:

ד (פמ"ג) נאסרה אותה חתיכה ומשערים כו'. הפוסקים והטור הביאו מחלוקת רש"י ור"י בזה. דר"י סובר דוקא שכל החתיכה חוץ לרוטב כגון שהחתיכה שתחתיה קצתה חוץ לרוטב או מונחת עליה אבל אם מקצתה ברוטב, הרתיחה מערבת הטעם בכל הקדירה והכל מצטרף לבטל החלב. ורש"י פי' אפי' מקצתה ברוטב אין הכל מצטרף לבטל החלב ודעת כל המחברים (חוץ מהרשב"א ור' ירוחם הביאו בבדק הבית) כר"י וכן דעת כל האחרונים וכ"פ מהרש"ל בהגהותיו לטור ומביאו הפרישה אלא שבספרו פג"ה סי' ס"א לא פסק כן:

ה (פמ"ג) אבל אם ניער מתחלה ועד סוף כו'. הוא לשון הרמב"ם. והטור כתב עליו ונראה שאין צריך רק שינער או יכסה מיד בשעת נפילה ואפי' פסק אחר כך מלנער עכ"ל.

וכתב מהר"י נ' חביב שגם דעת הרמב"ם כן ומה שהזכיר ניעור מתחלה ועד סוף היינו משום דברי שא היה מוכרח להזכיר ניעור לבסוף דאל"כ למה יאסר כל מה שבקדירה ולכך נקט נמי בסיפא ניעור בסוף עכ"ד.

ולפי"ז לא הי"ל להמחבר לסתום והי"ל לפרושי דבניער מתחילה לחוד סגי אלא דאזיל לטעמיה דכתב בספרו ב"י דדעת הרמב"ם דזוקא ניער בתחלה ובסוף בעינן.

ודעת הרב בהג"ה דבניעור בתחילה לחוד סגי וז"ש וכן אם ניער מתחלה כו' ולא כתב דין זה בשם י"א משום דאפשר לפרש גם דברי המחבר הכי כמו שמפרש מהר"י נ' חביב לדברי הרמב"ם. אבל דעת המחבר עצמו אינו כן וכמ"ש.

ומ"מ דעת מהר"י נ' חביב והרב עיקר וכן משמע מפרש"י (דף ק"ט ע"א) ע"ש וכן דעת מהרש"ל פכ"ה ס"י מ"ה והאחרונים ונראה שגם הטור לא כוון להשיג אלא לפרש דברי הרמב"ם :

ו (פמ"ג) וכן אם לא ניער כו' אם יש ס' בקדירה נגד טפת חלב כו'. תימא דכשאין ס' בקדירה נמי יהא מותר כיון שלא ניער כלל ולא נתן טעם אלא באותה חתיכה עצמה, כדאיתא בש"ס ופוסקים וכן מבואר בהדיא בהשגות הראב"ד פ"ט מהמ"א ע"ש ודוק ומביאו בד"מ בקוצר? ונ"ל הא דבעי ס' בקדירה היינו אי מקצתה בתוך הרוטב דמספקא ליה להרב אי קי"ל כר"י דמערב הטעם בכולו או כרש"י הלכך הקדירה מותר ממ"נ, והחתיכה אסורה דלמא אינו מערב הטעם בכולה ואין הקדירה מצטרף וע"ל ס"ק י"ב (ומ"מ מה שנרשם בש"ע והגה"מ בשם רמב"ם הוא טעות וצ"ל והמ"מ בשם רמב"ם):

ז (פמ"ג) ושאר הקדרה מותר. ע"ל סימן ק"ה ס"ז ס"ק ט"ז דמ"מ שאר החתיכות שנגעו בזו החתיכה צריכים נטילה :

ח (פמ"ג) וכן אם נפל כו'. זהו לשון הרמב"ם. וכתב עליו הטור ואיני מבין דבריו שאם החתיכות כולן בתוך הרוטב מה צורך לנער ואם אינן ברוטב מה מועיל ניעור שמנער אח"כ? עכ"ל. וז"ש הרב בהג"ה ויש חולקין כו'.

ואעפ"י שהב"י הביא בשם מהר"י נ' חביב שגם הרמב"ם סובר כן ומ"ש נוער את הקדירה כו' אינו ר"ל שמנער אח"כ אלא אתא לאשמועינן דבנודע על איזה מהן נפל נוער רק עד שיתערב החתיכה זו בין החתיכות, ובלא נודע מיד כשראה נפילת הטיפה לקדירה ולא השגיח על איזה חתיכה נפל ימהר לנער או לכסות מיד כדי שיתערב החתיכה מ"מ לא נמנע הרב לכתוב בלי ויש חולקין כיון דפשטא דלישנא לא משמע הכי. בשגם שהטור ג"כ לא הבין כן. וגם הי"ה הבין דברי הרמב"ם כהטור והרב. וכן הוא העיקר בדברי הרמב"ם וכמו שביאר.

והב"ח פי' דברי הרמב"ם כעין מה שפירש מהר"י נ' חביב (אלא שתלה הדבר דהרמב"ם ס"ל כר"י והוא ללא צורך ע"ש ודו"ק) וכי על הרב ושאר ליה מריה.

ולע"ד דעת הרב נכון וכמ"ש.

אבל מ"ש ב"י דהרמב"ם מיירי שהחתיכות בתוך הרוטב ואפי"ה צריך ניעור כדי שיתערב יפה יפה קשה א"כ מאי וכן ועוד דהאי דינא הי"מ לאשמועינן אפילו בנודע לאיזה מחתיכות נפל ועוד דודאי הרוטב מבלבל ומערבב כל החתיכות ומה צורך לנער?

ואין להקשות למהר"י נ' חביב בנפל לתוך המרק מה צורך לנער? י"ל דמיירי שאין במרק גופיה ס' אלא בצירוף החתיכות שינער אותן במרק. ודו"ק א"נ ה"ק וכן אם נפל תוך הקדרה או לתוך החתיכות או לתוך המרק ולא נודע לאיזה חתיכה נפל או אי למרק נפל והא דנקט מרק כלל דנ"מ לבי קדרות ודוק, ומיהו הל' מגומגם לפי מהר"י נ' חביב.

פירוש הש"ך ברמב"ם: **לכך נראה דהדברים כפשטן וס"ל להרמב"ם דכיון דלא נודע לאיזה חתיכה נפל, לא שייך לומ' חנ"נ, אלא כל הקדרה נכנס לספק והלכך מנער כל הקדרה ומצטרף כל הקדירה לבטל.** ודמי למ"ש הרשב"א והטור ס"ס קי"א דהיו כאן שתי קדרות ונפל איסור לתוך א' מהן ואינו יודע לאיזה נפל, ואין בא' מהן לבטלו, ויש בשתייהם לבטלו, **ששניהם מצטרפין לבטלו שכל שעתיד להתערב רואין אותו כאלו הוא כבר מעורב.** עכ"ל. והאי נמי דכותיה היא וכ"כ האו"ה **כלל כ"ט דין ד' דהיכא דלא הוברר האיסור לא אמרינן חנ"נ.** שוב מצאתי שה"ה כתב על דברי הרמב"ם וז"ל ומ"ש וכן אם נפל כו' הוא מפני שכיון שאינו נודע איזו חתיכה היא אין לומ' בה נ"נ וא"א לאסור הכל שהרי אין בחלב נ"ט וכיון שכן מנער את הקדרה וטועם העובד כוכבים אם יש בה טעם חלב וברור הוא. עכ"ל. הרי בהדיא כמו שכתבתי וזהו ברור דעת הרמב"ם לפע"ד.

ואין להקשות היאך ינער הקדרה שיתערב הכל דלמא יש טעם בחתיכה אחת **ואיך יבטל איסור לכתחלה?** וא"כ הוי ליה למימר שיטעום העובד כוכבים כל חתיכה וחתיכה בפני עצמו? יש לומר דכיון דלא נודע לאיזה נפל הרי נכנס כל הקדרה בספק ואין כאן משום מבטל איסור וגם דמי למה שכתב מהרא"י **בת"ה סימן קע"א ואין זה מבטל איסור לכתחלה כיון שספק הוא אם יתערב שום איסור כלל.** עכ"ל. והבאתיו בסי' פ"ד ס"ק ל"ח וכן לקמן סימן קט"ז ס"ק כ"ח וה"נ **ספק הוא אם יש טעם בחתיכה זו.** ונראה דגם הטור הבין דעת הרמב"ם כן אלא ס"ל כיון דאפשר למיקם עלה דמילתא א"כ לא נכנס הכל בספק שהרי יודע הדבר על ידי שיטעום העובד כוכבים כל חתיכה וחתיכה בפני עצמה. והלכך כיון שחתיכה א' היתה מתבררת בודאי שהיא אסורה א"כ מאי מועיל נייעור אח"כ? ול"ד להך דהרשב"א דא"א לבא לידי בירור לאיזה קדירה נפל **דהרשב"א ע"כ לא מייירי אלא במין במינו** דליכא למיקם אטעמא דהרי הוציא דין זה בתה"א מתרומה והתם תניא שיעורה דק' דהיינו במין במינו. וכן כתב בסי' ק"ה ס"ק ל' דבשאינו מינו לא אמרינן דכל מה שנכנס בספק מסייעי לבטל ע"ש:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות תערובות סימן קיא סעיף ז

היו כאן שתי קדרות של היתר, ונפל איסור לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזו נפל, ואין באחת כדי לבטל האיסור, ויש בשתייהן כדי לבטלו, שתיהן מצטרפות לבטלו. ולא עוד אלא אפילו אחת בבית ואחת בעליה, מצטרפות. והוא הדין אפילו למאה. בד"א, כששתיהן של אדם אחד, לפי שכל שהן של אדם אחד עתיד להתערב. אבל אם הם של שני בני אדם, אין מצטרפות. הגה: ויש מחמירים דאפילו באדם א' אין להקל. ולצורך הפסד יש להתיר באדם א'. ומיהו אין לאכלו אלא לאחר שיערבנו יחד, דאז כבר נתבטל האיסור (בארוך כלל כ"ו בשם מהרי"ש).

ו. כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב רותח, טועם העובד כוכבים הקדירה, אם אמר שיש בה טעם בשר, אסורה

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה ח

בשר שנפל לתוך החלב או חלב שנפל לתוך הבשר ונתבשל עמו שיעורו בנותן טעם, כיצד חתיכה של בשר שנפלה לקדרה רותחת של חלב, **טועם הנכרי את הקדרה אם אמר שיש בה טעם בשר אסורה,** ואם לאו מותרת, ואותה חתיכה אסורה, במה דברים אמורים שקדם והוציא את החתיכה קודם שתפלוט חלב שבלעה, אבל **אם לא סלק משערים אותה בששים** מפני שהחלב שנבלע בה ונאסר יצא ונתערב עם שאר החלב.

א כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב רותחת וכו'. בפרק כל הבשר (קח.) איתמר כזית של בשר שנפל לתוך יורה של חלב אמר רב בשר אסור וחלב מותר ואקשינן חלב אמאי מותר חלב נבלה הוא ופירש רש"י חלב אמאי מותר הרי חלב מעט שנבלע בבשר נעשה נבלה שהרי נאסר וכשחזר ונפלט בשאר החלב ה"ל מין במינו חלב אסור בחלב היתר ורב אית ליה מין במינו לא בטיל? ופרקינן הכא במאי עסקינן כגון שנפל לתוך יורה רותחת דמיבלע בלע מיפלט לא פלט. סוף סוף **כי ניח הדר פליט?** בשקדם וסילקו. ופירש רש"י כגון שנפל אותו זית לתוך יורה רותחת. דמה שבולע אינו פולט שכל זמן שאינו נח **מרתיוחתינו** אינו פולט: בשקדם וסילקו. לאותו זית קודם שתנוח:

ומ"ש רבינו דלרבינו תם דמין במינו בששים אפילו לא קדם וסילק כיון שיש בו ששים מותר. יתבאר בסימן צ"ח (קנד סוע"ב) **שהפוסקים הסכימו לדעת רבינו תם ז"ל דמין במינו בטל בששים**. ומיהו מ"ש רבינו שאם אין בחלב ששים אף על פי שקדם וסילקו גם החלב אסור אינו מכוון בעיני דכיון שקדם וסילקו הרי אנו אומרים שלא נפלט ממנו לתוך החלב כלום. **ואם כן אף על פי שאין בחלב ששים כנגדו מותר?** וכן נראה מדברי הרמב"ם בפ"ט (מאכ"א ה"ח) שאף על פי שאין בחלב ששים כנגד הבשר החלב מותר. אלא שהצריך להטעימו לגוי לראות אם יש בו טעם בשר. שהרי כתב וז"ל בשר שנפל לתוך החלב או חלב שנפל לתוך הבשר ונתבשל עמו **שיעורו בנותן טעם**. כיצד? חתיכה של בשר שנפלה לקדרה רותחת של חלב טועם הגוי את הקדרה, אם אמר שיש בה טעם בשר אסורה, ואם לאו מותרת ואותה חתיכה אסורה במה דברים אמורים בשקדם והוציא את החתיכה קודם שתפלוט חלב שבלעה אבל אם לא סילק משערין אותה בששים מפני שהחלב שנבלע [בה ונאסר] יצא ונתערב עם [שאר] החלב. עכ"ל. וכ"כ הרשב"א בתורת הבית הארוך (ב"ד ש"א ז סוע"א) וז"ל: אם נפל בשר לתוך חלב וקדם וסילקו קודם שיספיק לפלוט החלב שבלע אפילו אין ביורה ששים כנגד הבשר וטעמו קפילא דאין כאן טעם בשר בחלב מותר, כיון שלא נימוח שם ממשו של בשר ואין כאן אלא פליטתו. ולא ידענו כמה הוא סומכין על הקפילא להקל אפילו בפחות מששים. **אבל אם לא הספיק לסלקו עד** שיוכל לפלוט החלב שבלע אף על פי שטעמו קפילא ואין בו טעם [בשר] כלל אפילו הכי אסור. ולרבנן דאמרי מין במינו בטיל צריך שיהא ששים (ביורה) [בחלב] כשיעור החתיכה עכ"ל.

ויש לדקדק בדברי הרמב"ם למה הוצרך ליתן טעם לכשלא סילק משערין אותה בששים מפני שהחלב שנבלע בה ונאסר יצא ונתערב עם השאר דטעם זה לא איצטריך אלא למאן דאסר לה אפילו באלף משום דמין במינו לא בטיל אבל לדידיה דפסק (מאכ"א פט"ו ה"ו) כמ"ד מין במינו בטיל לא הוה צריך להאי טעמא אלא לסתום משערין אותה בששים? **ואפשר שהוצרך לטעם זה משום דאי לאו הכי אפילו לא קדם וסילקו הוה ליה למשרייה ע"י טעימת קפילא** ארמאה שיאמר שאין בו טעם בשר אבל השתא שאנו אוסרין אותו מפני שהחלב שנבלע בבשר ונאסר יצא **ונתערב עם שאר החלב הוה ליה מין במינו ואי אפשר למיקם אטעמא כנ"ל**:

וטעם רבינו נראה שהוא מפני שסובר כמו שכתב סמ"ג (לאוין קמ וקמא נא ע"ד) דהא דאמרינן כגון שנפל לתוך יורה של חלב רותחת דמיבלע בלע מיפלט לא פליט פירושו שמה שבולע השתא אינו פולט שכל זמן שאינו נח מרתיוחתינו אינו פולט אבל מה שבלע קודם לכן הוא פולט שהרי דבר הנראה לעינים כשנותנין ירק בקדרה רותחת משתנית מראית המים [ומוריק] ובשר שמן נימוח בתוכה ונראית שמנונית על הרוטב עכ"ל. וכ"כ הר"ן (מד.) בשם רבינו תם דלפי זה לא מהני קדם וסילקו אלא לשלא יחזור ויפלוט החלב שבלע וליהוי מין במינו אבל לעולם פולט הוא טעם בשר אף על פי שקדם וסילקו. ולפיכך כל שקדם וסילקו אם אין בחלב ששים כנגדו אסור דבכוליה משערין, דאי במאי דנפק מיניה מנא ידעינן. והרמב"ם והרשב"א נראה שגם הם סוברים כסמ"ג ומפני כך הצריכו טעימה **ואם אין בו טעם בשר אף על פי שאין בחלב ששים כנגדו מותר** כדן שאר איסורין שיתבאר בסימן צ"ח (קנד): להסכמת הרא"ש (פג"ה סי' כט):

ומ"ש רבינו דקדם וסילקו דאמרינן היינו קודם שתנוח היורה מרתיחה. כתב הרב המגיד (מאכ"א פ"ט ה"ח) שיש מפרשים (רש"י קח: ד"ה והכא, ור"ת בתוס' שם ד"ה שנפל) שפירשו כן שכל זמן שהוא רותח אינו פולט מה שבלע אף על פי שפולט של עצמו קודם לכן, ויש מפרשים (רבינו שמואל בתוס' שם) כי ניח מבליעתו הדר פליט ולפירוש זה לא נתבאר בגמרא שיעור זה ואפשר שכן הוא דעת רבינו [הרמב"ם] ואין זה תלוי אלא באומד הדעת עכ"ל:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צב סעיף א

כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב רותח, טועם העובד כוכבים הקדירה, אם אמר שיש בה טעם בשר, אסורה. ואם לאו, מותרת, אפילו בפחות מששים, ואותה חתיכה אסורה. במה דברים אמורים, כשקדם והוציא החתיכה קודם שתפלוט חלב שבלעה, דהיינו קודם שתנוח היורה מרתיחה, אבל אם לא הספיק לסלקו עד שיוכל לפלוט החלב שבלעה, אף על פי שטעמו עובד כוכבים ואין בו טעם כלל, אסור, אא"כ יש בו ס'. הגה: וע"ל סימן צ"ח דאין אנו נוהגין לסמוך אטעימת עובד כוכבים, ובעינין ס' בכל ענין.

ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צב סעיף א

א (פמ"ג) טועם העובד כוכבים. ע"ל ר"ס צ"ח דבעינן שיהא דוקא קפילא או מסיח לפי תומו וע"ש במ"ש שם: ב (פמ"ג) בד"א בשקדם כו'. דאז ליכא אלא משום טעם הבשר עצמו וכיון דטעמו עובד כוכבים ואמר דלית ביה טעם שרי אבל אם לא הספיק כו' דאז אפשר שהחלב עצמה שנבלע בבשר ונעשית נבילה יצא ונתערב בשאר החלב וא"א למטעמיה דחלב בחלב הוא הלכך צריך בחלב ס' נגד כל החתיכה דלא ידעינן כמה נבלע ונפיק מיניה:

ו. אפשר לסוחטו אסור או מותר

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צב סעיף ד

לא אמרו חתיכה עצמה נעשית נבילה, אלא בבשר בחלב אבל לא בשאר איסורים. כגון כזית חלב שנבלע בחתיכה, ואין בה ששים לבטלו, ונאסרה, ואחר כך בישלה עם אחרות, אין צריך אלא ששים כדי כזית חלב, ואז אפילו חתיכה עצמה חוזרת להיות מותרת. הגה: וי"א דאמרינן בכל האיסורים חתיכה נעשית נבילה (תוס' וסמ"ק וסמ"ג ומרדכי והאחרונים). וכן המנהג פשוט, ואין לשנות. ודוקא אם האיסור דבוק בחתיכת היתר, או שהחתיכה כולה חוץ לרוטב ונפל עליה איסור, אבל אם מקצת החתיכה תוך הרוטב, ואין האיסור דבוק בו, לא אמרינן חתיכה נעשית נבילה ומצטרף כל הקדירה לבטל האיסור. ומכל מקום יש להחמיר לאסור אותה חתיכה (ארוך כלל כ"ח). וכל זה בשאר איסורים, אבל בבשר בחלב, אעפ"י שאין האיסור דבוק, ומקצת החתיכה תוך הרוטב, אמרינן חתיכה נעשית נבילה. יש אומרים דלא אמרינן חתיכה נעשית נבילה אם נתערב איסור לח בהיתר לח, ואחר כך נתערב הכל בהיתר אחר, ואין צריכים רק ששים נגד האיסור שנפל (מרדכי פכ"ה בשם רשב"א ור"ן בשם ראב"ד). ויש לסמוך על זה בשאר איסורים, לצורך הפסד גדול, אבל לא בבשר וחלב. ואם נתערב יבש ביבש, לא אמרינן בשום איסור חתיכה נעשית נבילה. וע"ל סימן צ"ט מדין חתיכה נעשית נבילה. כלי הנאסר מבליעת איסור, לא אמרינן ביה חתיכה נעשית נבילה, ולא בעינן ס' רק נגד האיסור שבלע (מרדכי פג"ה וע"ל סימן צ"ח).

ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צב סעיף ד

י (פמ"ג) לא אמרו חתיכה עצמה נ"נ אלא בבשר בחלב כו'. הטעם כתבו הפוסקים משום דבשר וחלב כל חד באפיה נפשיה שרי וכי איתנהו בהדי הדדי אסור הלכך הבשר עצמו נעשה איסור משא"כ בשאר איסורים :

יא (פמ"ג) ואז אפילו חתיכה עצמה חוזרת להיות מותרת כו'. תימא דלקמן ר"ס ק"ו כתב דהחתיכה עצמה עומדת באיסורה לפי שהאיסור שבה אינו נפלט ממנה לגמרי עכ"ל. והרב בהג"ה שם הבין שהם דברים סותרים זא"ז. וכדי שלא יסתרו הדברים זא"ז כ"כ בפירוש, נראה ליישב דמ"ש כאן ר"ל לפי שכתב מקודם גבי בשר בחלב דאף דהרוטב מותר בס' מ"מ החתיכה באיסורה עומדת דאם היתה ראויה להתכבד ואינו מכירה אינה בטילה באלף וקמ"ל דאין כן בשאר איסורים אלא דבטיל ברוב כשאינו מכירה כיון דאין איסור מחמת עצמה וכדלקמן ר"ס ק"א ואז אפילו חתיכה עצמה חוזרת להיות מותרת ומותר לאכול כולם וא"צ להשליך אחת מהן וכדלקמן ר"ס ק"ט :

יב (פמ"ג) וי"א דאמרי' בכל האיסורים כו'. כתב האגור בשם מהרא"י דמ"מ לכ"ע אינו אלא מדרבנן ומביאו ב"י וד"מ וכ"כ הר"ן דבשאר איסורים הוי מדרבנן והבאתיו בס"י כ"ב ס"ק י' ע"ש :

יג (פמ"ג) אבל אם מקצת החתיכה כו' עד אבל בבשר בחלב כו' אמרינן חנ"נ. הרב הכריע כן הכל מסברתו כעין פשר ומי כהחכם יודע פשר אבל באמת צ"ע בענין זה דמקצתן חוץ לרוטב דמה שנרשם בש"ע שהוציא מהאו"ה כלל כ"ח דאפי' בשאר איסורים ומקצתן תוך הרוטב יש לאסור אותה חתיכה עצמה ליתא דאדרבה באו"ה כתב שם בהדיא כמה פעמים דאפילו בבשר בחלב אם מקצתה תוך הרוטב כל הקדרה מצטרף לבטל האיסור ואפילו החתיכה עצמה מותרת ע"ש והיינו שפסק כר"י שהבאתי בס"ק ד' וכן מביא בד"מ להדיא ע"ש האו"ה במסקנא לפסק הלכה ומ"ש דבבשר בחלב אפילו מקצת החתיכה תוך הרוטב חנ"נ ג"כ צ"ע דהוא נגד כל הפוסקים דבש"ס פכ"ה (דף ק"ח ק"ט) אמרינן דטפת חלב שנפלה על חתיכת בשר החתיכה אסורה ואינה אוסרת כל שאר החתיכות (עד ס' כנגדה) אלא ע"י ניעור וכסוי ופירשו ר"י ור"ת שכולה חוץ לרוטב אבל אם מקצתה תוך הרוטב מצטרף כל הקדרה לבטל ואז אפילו החתיכה מותרת וכן פסקו הסמ"ג (לאוין קמ"א דנ"א ע"ב והסמ"ק ס"י ר"י דק"א ע"ב והשערים סימן צ"ה והמרדכי והאגודה פכ"ה והרא"ה בס' בדק הבית דף צ"ט) ומהרי"ל ושאר מחברים כר"י ואפילו לרש"י שפירש דמיירי שמקצתה תוך הרוטב מ"מ מוכח דאין נ"נ לאסור האחרות אלא ע"י ניעור וכסוי ונראה דמ"ש הרב דבבשר בחלב אפילו מקצתה תוך הרוטב חנ"נ היינו בשניער אח"כ עד שנכנסה כולה לתוך הרוטב ולאפוקי דלא נימא דמיד בתחלה מצטרף כל הקדרה לבטל הואיל ומקצתה תוך הרוטב כדאמרי' בשאר אסורים דהא ברישא או שהחתיכה כולה חוץ לרוטב ונפלה עליה איסור כו' ע"כ בניער מיירי דאם לא כן לא נ"נ לאסור שאר הקדרה א"כ ע"כ סיפא נמי בהכי מיירי ולענין מ"ש בשאר איסורים דמ"מ יש להחמיר לאסור אותה חתיכה נראה שהוא סברת הרב עצמו דמספקא ליה אי קי"ל כרש"י או כר"י וכמ"ש ס"ק ז' אלא דלענין שאר הקדרה לא רצה להחמיר כיון דבלא"ה י"א דלא אמרינן חנ"נ רק בבשר בחלב ודו"ק ומ"מ כבר נתבאר בס"ק ד' שדעת כל המחברים והאחרונים כר"י ע"ש :

יד (פמ"ג) י"א דלא אמרינן חנ"נ אם נתערב איסור לח כו'. כלומר דדוקא כשנתערב איסור לח בהיתר יבש אמרינן חנ"נ מטעם חשיבות כי החתיכות איסור ניכר ומובדל נ"נ הוא אבל לא כשנתערב איסור לח בהיתר לח כגון יין נסך ליין כשר או חלב לשומן ואח"כ נתערב הכל להיתר אחר ואין חילוק בין אם ההיתר האחר לח או יבש ודו"ק ועיין ביש"ש פרק ג"ה ס"י ס' :

טו (פמ"ג) אבל לא בבשר בחלב כו'. ל' הסי' אפי' רברבי (ד' נ"ג ע"א) מיהו בבשר בחלב יש להחמיר אף בלח עכ"ל ולפע"ד אינו משום חומרא אלא דכ"ע מודו בזה כדמוכח בהדיא בש"ס פכ"ה (דף ק"ח) גבי הא דקאמר התם חלב אמאי מותר חלב נבילה הוא דגבי בשר בחלב אפילו בלח חנ"נ וכ"כ הרשב"א בתה"א דף צ"ח ע"א וע"ש :

טז (פמ"ג) לא אמרינן בשום איסור חנ"נ. כלומר בין בבשר בחלב בין בשאר איסורים אלא לעולם כל שניתוסף אחר כך היתר הוי כנתערב כן לכתחלה ודינו כדלקמן סימן ק"ט וע"ל סימן צ"ט ס"ה ובמ"ש שם. ולענין אי אמרינן חנ"נ

במליחה פסק בתי"ח כלל ל"ח ד"ב דאף דנהגינן לשער כל מליחה בסי מ"מ כיון דהרבה פוסקים סוברים דכל מליחה אינה אוסרת רק כדי קליפה יש להתיר לצורך הפסד גדול או לעני בדבר חשוב ולומר דלא נ"נ עכ"ד ומשמע שם דאפילו בדבר שמן שאוסר עד ס' אפילו לדעת הט"ו לקמן ס"י ק"ה והרבה פוסקים פסקו כן ע"ש וכ"נ עיקר וכמ"ש בספרי ודלא כבאר שבע דף פ"ב ע"ב וע"י בסי"ב כ"ב ס"ק י' ושם תמצא אי אמרינן בקליפה דהקליפה נ"נ ע"ש וע"ל ס"י קל"ד ס"ק ט"ו עוד מדיני חנ"נ:

יז (פמ"ג) כלי הנאסר כו'. עיין בסעיף שאח"ז ובמ"ש שם ובסי"ב צ"ח ס"ה ובמ"ש שם:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות תערובות סימן קו סעיף א

חתיכה שבלעה איסור, ואין בה ס' לבטלו, שנפלה לקדרה, אינה אוסרת אלא לפי חשבון איסור שבה, שאם יש במה שבקדרה מצורף עם החתיכה עצמה ששים כנגד איסור הבלוע בה, מותר מה שבקדרה, **אבל החתיכה עצמה אסורה, לפי שאיסור שבה אינו נפלט ממנה לגמרי** (רשב"א ותוס' פרק ג"ה דף ק' ורא"ש ומרדכי שם וסמ"ג דף נ"א ע"ג וסה"ת ס"י נ"ב וכ"ה בלשון ר' אפרים גופיה שבחדושי רשב"א דף קי"ח/ק"ח/ושבסוף ספר ראב"ן וכ"כ מהרש"ל פרק ג"ה ס"י נ"ז וכל האחרונים) **(וכן עיקר, ודלא כמו שכתב לעיל סימן צ"ב דאף אותה חתיכה מותרת)**. מה שאין כן בדבר הנבלל ונימוח, שאם נפל דם וכיוצא בו לתוך רוטב של היתר ואסרו מחמת מיעוטו, ואח"כ נתרבה הרוטב של היתר עד שיש בין כולו ס' לבטל הדם כולו, מותר, שהכל נבלל ונתערב. הגה: ולפי מה שנוהגין לומר בכל האיסורים חתיכה נעשית נבלה, אין חלוק בין דבר לח לדבר יבש אלא לענין זה דאם הנאסר כבר הוא דבר יבש ויש ס' כנגדו, החתיכה הנאסרת תחלה נשארת באיסורה וצריך להסירה משם אם מכירה, ואם אינו מכירה בטילה אם אינה חתיכה הראויה להתכבד. ואם הוא דבר לח, הכל מותר מאחר דאיכא ס' נגד מה שנאסרה תחילה. ועיין לעיל סימן צ"ב וצ"ט.

ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה הלכות תערובות סימן קו סעיף א

א (פמ"ג) אינה אוסרת אלא לפי חשבון כו'. היינו לדעת המחבר דס"ל דלא אמרינן חנ"נ בשאר איסורים משא"כ לדין וכמו שמבאר הרב והולך וע"ל ס"י צ"ט ס"ג וס"ה:

ב (פמ"ג) אבל החתיכה עצמה אסורה כו'. כ"כ הרשב"א בתה"א דף צ"ח דאפי' לרבינו אפרים וסייעתו דלא אמרינן חנ"נ בשאר איסורים אפשר לסוחטו אסור והחתיכה עצמה לעולם אסורה וכ"כ הרבה פוסקים וכן הסכמת האחרונים ויש פוסקים דה"ה אפשר לסוחטו נמי מותר ולא קי"ל הכי מיהו לדין דקי"ל חנ"נ בכל האיסורים פשיטא דלכ"ע החתיכה לעולם אסורה:

ג (פמ"ג) ולפי מה שנוהגים לומר בכל האיסורים חנ"נ כו'. פ"י וגם בנתערב איסור לח בהיתר לח אמרינן חנ"נ בשאר איסורים במקום שאין הפסד גדול וכמ"ש בהג"ה ס"י צ"ב ס"ד אין חילוק כו':

ד (פמ"ג) אם אינה חה"ל. לכאורה משמע דקאי אשאר איסורים דעסיק ביה וקשה דא"כ אפי' יהיה חה"ל בטילה כיון דאין איסורה מחמת עצמה וכמו שנתבאר בר"ס ק"א וצ"ל דהמשך ל' הרב כך הוא ולפי מה שנוהגים לומר בכל האיסורים חנ"נ א"כ כל האיסורים דינן שוה לבשר בחלב ולעולם אין חילוק ביניהם לענין לח ויבש רק לענין דאם הנאסר כבר הוא דבר יבש ויש ס' כנגדו דאז בין בבשר בחלב בין בשאר איסורים חתיכה הנאסרת תחלה נשארת

באיסורה וצריך להסירה משם אם מכירה ואם אינו מכירה בטלה אפי' בבשר בחלב אם אינה ראויה להתכבד דאילו ראויה להתכבד בבשר בחלב לא בטלה דחשיב איסור מגופו כיון שכל אחד בפני עצמו מותר וכמו שנתבאר בר"ס ק"א ואם הוא דבר לח בין בבשר בחלב בין בשאר איסורים הכל מותר אי איכא ששים נגד מה שנאסר תחלה מיהו הא דבעינן ששים נגד כל מה שנאסר בתחלה בדבר לח היינו במקום שאין הפסד גדול אבל במקום הפסד גדול לא אמרינן בכה"ג חני"נ בשאר איסורים רק בבשר בחלב וכמ"ש הרב בסי' צ"ב ס"ד :